

L. Holá
CZECH EXPRESS

Praha : Akropolis, 2006

ISBN 80-86903-17-6

Czech Express 1

Lída Holá

AKROPOLIS

INTRODUCTION

Who is CZECH EXPRESS for?

Czech Express is a course which teaches "survival" Czech. It is for beginners who want to reach the A1 communication level, however, they want to do so by communicative methods with less emphasis on grammar. Czech Express is suitable for all kinds of courses, including summer and individual courses.

What does CZECH EXPRESS focus on?

Primarily it focuses on developing communication abilities. Students learn to react to everyday situations with the help of simple dialogues. Grammatical structures are presented with the help of models and drills. The more complicated language is clearly presented in tables in the back of the book. To help the students, genders are colour coded. This is a method, which the author successfully pioneered herself for teaching the Czech language.

What does CZECH EXPRESS consist of?

1. A Czech Express 1 Textbook
2. A Czech Express 1 CD
3. A Czech Express 1 Set of Basic Vocabulary Cards
4. Czech Express 1 Teachers' Book (Free on www.czechstepbystep.cz)

Available to buy individually:

5. Czech Express 2
6. Czech Express, Langmaster Praha 2005, CD-rom. This CD-rom is based on the texts in the textbooks Czech Express 1 and Czech Express 2. They have been modified for computer use. For more information go to www.langmaster.cz.

Who helped to create CZECH EXPRESS?

The people who helped to create the programme deserve my special thanks. First of all I would like to express my appreciation to Pavla Hanzlová who worked very closely with me on this project. Not only did she take great care when she was proofreading for me but she also made many helpful and important comments while she was doing so. I would like to thank the illustrator Michaela Kukovičová and the graphic studio ReDesign for their especially creative cooperation which helped to produce the graphic form of my work. I would like to thank Marie Hádková, Jana Čemusová, Petra Bulejčíková, who with Pavla Hanzlová worked on the production of the Teachers' Book; also to Shelley Leighton and Justin Mando who worked on the English part of the book, and the speech therapist Alena Štěpánková. I would also like to thank my publisher Filip Tomáš, my editor Miroslav Štochl and the author of the audio form of the text Tomáš Karásek. The following people also deserve my thanks: Zdeněk Hnyk from Radio 1, the actors and actresses Eva Reiterová, Anna Bandasová, Karel Vlček, Jakub Kotrlý, Martina Šimíčková and František Čechotský. I would like to thank the language school Akcent LH for letting us take photographs in their school and also to the students Judith Růžičková, Dillion Da Silva, Trever Haagen and Justin Mando for helping me to test the book. Lastly I would like to say a big and special thank you to Bill Finney for his kind support and precious humour.

Would you like to write to the author? Would you like help choosing a course?

Go to www.czechstepbystep.cz or lidahola@centrum.cz

Lída Holá

CONTENTS

	The title of the lesson	Communication Skills	Grammar	Page
L 1	Greetings and school phrases Where are you from?.	Basic phrases Pronunciation Introductions	The verb být The preposition z/ze + genitive sg.	8
L 2	Family and professions	Speaking about your family and profession	The gender Possessive pronouns	18
L 3	Telephone dialogues	Exchanging the telephone numbers. What are you doing? Invitations	Numbers 0 – 10 The present conjugation of verbs	26
L 4	When shall we meet?	Telling the time Planning meetings	Numbers 0 – 100 Time	34
L 5	In a restaurant	Being late Ordering food and paying for it	Numbers 0 – 1000 The accusative sg.	42
L 6	Who was it? What did you do yesterday?	Who was it? Famous people Saying what you did	Past tense	50
	Pronunciation practice			57
	Grammar			60
	Text Supplement			88
	The Key to Exercises			91
	International Words in Czech			96
	English – Czech “False Friends”			98
	Glossary			99
	Check your Czech			103

INSTRUCTIONS

Čtěte	<i>read</i>
Doplňte	<i>fill in</i>
Najděte	<i>find</i>
Napište	<i>write</i>
Odpovídejte	<i>answer</i>
Opakujte	<i>repeat</i>
Opravte	<i>correct</i>
Počítejte	<i>count</i>
Poslouchejte	<i>listen</i>
Používejte	<i>use</i>
POZOR	BE CAREFUL
Procvičujte	<i>practice</i>
Přeložte	<i>translate</i>
Ptejte se	<i>ask</i>
Řekněte	<i>say</i>
Seřadte	<i>arrange, rearrange</i>
Spojte	<i>match</i>
Tvořte	<i>create, make</i>
Zatrhňte	<i>tick, check</i>
Změňte	<i>change</i>
	<i>CD</i>
	<i>the recording on the Internet</i>

ABBREVIATIONS, SYMBOLS

<i>Ma/Mi</i>	<i>masculine animate/inanimate noun</i>
* (e.g. <i>mit*</i>)	<i>a verb with irregular present conjugation or past participle</i>
F	<i>feminine noun</i>
N	<i>neuter noun</i>
impf.	<i>imperfective verb</i>
pf.	<i>perfective verb</i>
coll.	<i>colloquial</i>
neg.	<i>negation</i>
sg.	<i>singular</i>
pl.	<i>plural</i>
-e (e.g. <i>tyden</i>)	<i>the mobile -e-</i>
inform.	<i>informal</i>
form.	<i>formal</i>
N	<i>nominative</i>
G	<i>genitive</i>
D	<i>dative</i>
A	<i>accusative</i>
V	<i>vocative</i>
L	<i>locative</i>
I	<i>instrumental</i>

TOP 10 FAQ (FREQUENTLY ASKED QUESTIONS)

1. Is Czech related to English?

Yes, it is. Both of them are members of the Indo-European family of languages (compare: mother – **matka**, brother – **bratr**, sister – **sestra**, three – **tři**). However, they are different types of languages: English is an analytical language and Czech is a synthetic language. Compare: I do not know (4 units) – **nevím** (1 unit); with a pen (3 units) – **perem** (1 unit).

2. Why doesn't Czech have articles?

The reason is its flexible word order. Information that was already mentioned or is otherwise known is usually placed at the beginning of a sentence (English uses the definite article here). New information is usually placed at the end (as it is expressed by the indefinite article in English). Note: The words **nějaký, nějaká, nějaké** (some) or **jeden, jedna, jedni** (one) are often used where you use the indefinite article in English. **Ten, ta, to** (the, that) is often used where you use the definite article in English.

3. Do all Czech words consist of horrifying clusters of consonants?

Well, some of them do. Fortunately, they aren't the vitally important ones. Actually, how often do you ask people **strč prst skrz krk** (put your finger through your throat) or **vzcvrnkls** (did you flick up)?

4. Why are Czech words usually longer than English ones?

As a synthetic language, it uses prefixes, suffixes and even some infixes. Compare: **odpovedávat si** – to sit a little bit aside several times.

5. How to pronounce "ř"?

The articulation for "ř" derives from the palatal "r" (not the French one). When you want to pronounce "ř" place your top and bottom teeth slightly together, purse your lips and whisper the following words: **tri, tri, tri, tri...** (without even trying to say ř – it will come out by itself). If this doesn't help, consult your teacher or a speech therapist. But don't worry – Czechs know that this unique sound that they are very proud of is difficult and they will have mercy on you!

6. Why do two varieties of Czech exist – standard and colloquial?

Czech came close to falling out of use as a literary language after the Battle of White Mountain in 1620 (the defeat of the Protestants). It was replaced by German. However, the spoken language continued to develop. At the beginning of the 19th century, the time of the National Revival, the literary language was revived on the model of 16th century Czech. This explains the rather large gap between the spoken and written languages. See also page 84.

7. Why does Czech have cases?

As a synthetic language, with flexible word order, Czech needs cases with their various endings (inflected word forms) as "signals" expressing grammatical relations between words.

8. How are the cases used?

The nominative is the dictionary form. It expresses the subject. E.g. To je **student**. That's a student.

The genitive expresses possessive or partitive meaning. E.g. **Kniha studenta**. The book of a student.

The dative expresses the indirect object. E.g. **Dám dárek studentovi**. I'll give a present to a student.

The accusative expresses the direct object. E.g. **Vidím studenta**. I see a student.

The vocative. If you want to address someone in Czech, use the vocative. E.g. **Adame! Evo!**

The locative expresses location. E.g. **Jsem v Anglii**. I'm in England.

The instrumental expresses the means by or with which an action is carried out. E.g. **Jedu autem**. I go by car.

For a more detailed explanation, see page 61.

9. Is Czech really as difficult as I've heard?

Yes and no. Yes, mainly because it has so many different endings. No, because it has a logical grammatical system similar to Latin, no more than three verbal tenses and just a handful of irregular verbs.

10. Are there any priorities a beginner should concentrate on when learning Czech?

Yes. Opinions can differ, but the author of this book considers the main priorities to be:

1. Gender. Czech has masculine, feminine and neutral forms (note especially the natural gender that is connected with people's identity). Gender distinctions are made throughout the whole system of the language. For more about this see page 63.

2. Verbs. Czech is a verb-oriented language! Czech only has three tenses: past, present and future. There are no present past or future continuous (I am/was/will be doing), and no present perfect (I have done) in Czech. For more about tenses, see pages 60, 71 and 81.

3. Prepositions. For more about prepositions, see pages 86 and 87.

4. Cases. For more about cases, see pages 61, 86 and 87.

Lekce 1

01

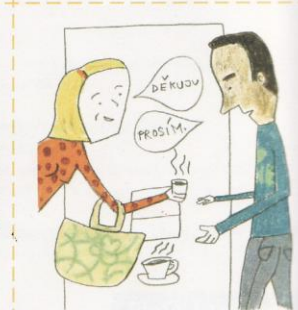
Dobrý den! Ahoj!
Odkud jste? Odkud jsi?
Jsem, jsi, je...

POZDRAVY A ZÁKLADNÍ FRÁZE

01

1. Poslouchejte. Opakujte.

2. Poslouchejte. Opakujte.

1. a - á, e - é, i - í, y - ý, o - ó, u - ú - ů
2. c - č, z - ž, s - š, r - ř, h - ch
3. d - d', dy - di, de - dě
4. t - t', ty - ti, te - tě
5. n - ň, ny - ni, ne - ně

POZOR:

á	é	í	ó	ú	ů
č	ž	š	ř	ch	
ď	ť	ň			

3. Doplňte hlásky z tabulky. Čtěte.

i ř ň ž ý á ě š č

1. Co znamen___?
2. D___kuju. Ješt___ jednou, prosím.
3. Nerozum___m. Mluv___te anglicky? Kolik to stoj___?
4. Dobr___den.
5. Jak se řekne ___esky...?
6. Promi___te.
7. Je ___tě jednou, prosím. Jak se to pí___e?
8. Z Al___íru.
9. Jak se ___ekne česky...?

Tři sta třicet tři stříbrných
křepelk přeletělo přes tři sta
třicet tři stříbrných střeš.

4. Spojte dialogy a obrázky.

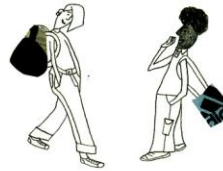
- A. Dobrý den! – Dobrý den.
B. Dobrou noc. – Dobrou noc.

- C. Ahoj. – Čau.
D. Dobrý večer. – Dobrý večer.

- E. Ahoj. – Čau.
F. Na shledanou. – Na shledanou.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

5. Poslouchejte. Seřadte básničku. Rozumíte?

- _____ Dobrý večer, dobrou noc.
_____ Na shledanou za týden.
1. Dobré ráno, dobrý den.
_____ Děkuju vám za pomoc.

Odkud jste? – Jsem z Ruska.
Odkud jsi? – Jsem z Německa.

A. TEXT

6. Poslouchejte oba dialogy. Odkud jsou Irina, David a Martin?

Irina je

- a) z Ruska
b) z Německa
c) z Anglie

David je

- a) z Ruska
b) z Německa
c) z Anglie

Martin je

- a) z Ruska
b) z Německa
c) z Anglie

7. Poslouchejte. Doplňte.

Dialog 1

Irina a David jsou ve firmě.

David: Dobrý den.

Irina: _____.

David: Já jsem David Brown.

Irina: Já jsem Irina Solovjova.

David: Těší mě!

Irina: Mě taky.

David: Odkud jste?

Irina: Jsem _____ A vy?

David: Jsem _____.

Irina: Promiňte, musím jít.

David: To je škoda. Mějte se hezky. Na shledanou.

Irina: Vy taky. _____!

Dialog 2

Martin a David jsou v restauraci.

Martin: Čau. Já jsem Martin.

David: _____ Já jsem David.

Martin: Odkud jsi?

David: Jsem _____ A ty?

Martin: Jsem _____.

David: Promiň, musím jít.

Martin: To je škoda. Měj se hezky. Čau!

David: Ty taky. _____.

To je fajn!
To je škoda.
To je zajímavé.

Těší mě! – Mě taky!

Na shledanou! Mějte se hezky.
Ahoj! Měj se hezky.

8. Doplňte neformální ekvivalenty.

- Dobrý den. _____
- Odkud jste? _____
- Mějte se hezky. _____
- Vy taky. _____
- Promiňte. _____
- Na shledanou. _____

9. Reagujte.

- Ahoj! – _____
- Těší mě! – _____
- Promiň, musím jít. – _____
- Mějte se hezky! – _____
- Měj se hezky! – _____
- Na shledanou. – _____
- Čau. – _____

B. GRAMATIKA

01

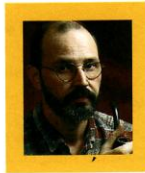
10. Pozorujte. Odkud jste?

Mai je z Vietnamu.
Je Vietnamka.

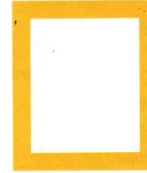
Jan je z České republiky.
Je Čech.

John je z Anglie.
Je Angličan.

Tamara je z Ruska.
Je Ruska.

Jsem z _____
Jsem _____

11. Doplňte evropské země. Pak poslouchejte.

1. _____ Itálie
2. _____ Francie
3. _____ Německo
4. _____ Velká Británie (Anglie)
5. _____ Španělsko
6. _____ Rusko
7. _____ Polsko
8. _____ Rakousko
9. _____ Česká republika = Česko
10. _____ Slovensko.

EVROPA

MODEL: Prepozice z/ze + genitiv sg. (frekventované formy) s. 63, 65

	Maskulinum	Femininum	Neutrum
N. sg.	Vietnam (konzonant)	Česká republika	AngliE
G. sg.	Mai je z VietnamU.	Jan je z České republikY.	Tamara je z RuskA.

12. Co je/není pravda v Dialogu 1 a 2?

Například: Irina je z Německa. – Ne.

1. Irina je z Ruska. ANO/NE
2. Martin je z Německa. ANO/NE
3. David je z Anglie. ANO/NE
4. Irina a David jsou v restauraci. ANO/NE
5. Martin a David jsou ve firmě. ANO/NE
6. Martin a David jsou v restauraci. ANO/NE

13. Doplňte do tabulky formy slovesa být.

GRAMATIKA: Konjugace slovesa být – s. 63, 64

já	_____	nejsem
ty	jsi/coll. jseš	nejsi/coll. nejseš
on, ona, to	_____	NENÍ
my	jsme	_____
vy	_____	nejste
oni	_____	_____

14. Doplňte pozitivní/negativní formy být.

Například: David... z Anglie. David je/není z Anglie.

1. (já) _____ z Francie.
2. Jana a Eva _____ z České republiky.
3. (my) _____ z Itálie.
4. (vy) _____ z Ruska?
5. (ty) _____ z Německa?
6. Mai _____ z Vietnamu.

15. Odkud je? Spojte typická jména a země.

Například: Jan je z České republiky.

1. Hans ze Španělska
2. Jadwiga z Francie
3. John z Německa
4. Jean-Pierre z Polska
5. Pablo z Ruska
6. Nataša z Anglie

POZOR: z Ruska X ze Španělska, ze Slovenska

16. Poslouchejte Dialog 3. Doplňte.

Dialog 3

Irina, David a Martin _____ ve škole.

David: To _____ pan Schuster a to je slečna Solovjova.

Martin: Těší mě.

Irina: _____

Martin: Odkud jste?

Irina: Nerozumím. Ještě jednou, prosím.

Martin: _____ jste?

Irina: Á, rozumím. Jsem z Ruska. A _____ ?

Martin: Jsem _____ Německa.

17. Napište dialog k obrázkům.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

18. Seřadte dialogy. Jaký dialog je formální/neformální? Proč?

A.

___ Na shledanou.

1. Dobrý den.

___ Odkud jste?

___ Jsem z Německa.

___ Na shledanou!

___ Já jsem Pietro Matioli.

___ Já jsem Hans Dittrich.

___ Těší mě!

___ Mě taky.

___ Odkud jste?

___ Jsem z Itálie.

___ Dobrý den.

B.

___ Ahoj!

___ Odkud jsi?

___ Jsem z Francie.

1. Ahoj!

___ Čau.

___ Měj se hezky.

___ Ty taky.

___ Já jsem Sumiko.

___ Já jsem Pierre.

___ Čau.

___ Odkud jsi?

___ Jsem z Japonska.

C.

___ Na shledanou.

___ Odkud jste?

___ Těší mě!

___ Mějte se hezky.

___ Mě taky.

___ Jsem z Anglie.

___ Jsem z České republiky. A vy?

___ To je škoda.

___ Vy taky!

1. To je pan Dodí a to je paní Malá.

___ Promiňte, musím jít.

___ Na shledanou.

D. CVIČENÍ

19. Zatrhněte vhodnou odpověď.

1. Odkud jste?

- a) Jsem z Ruska.
- b) Jsem Rusko.
- c) Rusko

2. Těší mě.

- a) Děkuju.
- b) Mě taky.
- c) Ahoj.

3. Mějte se hezky.

- a) Vy taky.
- b) Dobrý den.
- c) Těší mě.

5. Děkuju.

- a) To nic.
- b) Prosím.
- c) Dobře.

4. Já jsem Josef Horák.

- a) Těší mě. Já jsem Ian Brown.
- b) Na shledanou.
- c) Ty taky.

6. Promiňte!

- a) To nic.
- b) Dobře.
- c) Mě taky.

20. Seřadte věty.

A.

- ___ Mějte se hezky. Na shledanou.
- ___ Dobrý den.
- ___ Těší mě!
- ___ Mě taky.
- ___ Já jsem Petra Nováková.
- ___ Jsem z Kanady. A vy?
- ___ Já jsem Graham Watson.
- 1. Dobrý den.
- ___ Jsem z České republiky.
- ___ Vy taky. Na shledanou.
- ___ Odkud jste?

B.

- ___ Měj se hezky. Ahoj.
- ___ Ty taky. Čau.
- 1. Ahoj. Já jsem Jolanta.
- ___ Jsem z Německa. A ty?
- ___ Jsem z Polska.
- ___ Odkud jsi?
- ___ Čau. Já jsem Laura.

21. Spojte reakce.

1. Ahoj!

2. Odkud jste?

3. Dobrý den!

4. Těší mě.

5. Na shledanou.

6. Měj se hezky.

7. Mějte se hezky.

8. To je škoda.

A. Na shledanou.

B. Mě taky.

C. Jsem z Anglie.

D. Dobrý den.

E. Ty taky.

F. Ahoj!

G. Ano, to je škoda.

H. Vy taky.

22. Doplňte do dialogu chybějící slova.

Kurt: Verena a Ricardo _____ ve škole.

Kurt: To _____ Verena a to _____ Ricardo.

Ricardo: _____ mě!

Verena: Mě taky.

Ricardo: _____ jste?

Verena: Nerozumím. Ještě _____, prosím.

Ricardo: _____ jste?

Verena: Z Itálie. A _____?

Ricardo: Jsem _____ Mexika.

Verena: To je zajímavé. Promiňte, _____ jít.

Ricardo: To _____ škoda.

Verena: _____ se hezky. Na _____!

Ricardo: Vy _____ Na shledanou.

23. Tvořte věty.

Například: je – Petr – to: To je Petr.

1. z – já – Francie – jsem

2. to – je – Daniel, – Alexandr – to – není

3. hezky – mějte – se

4. České – Eva – jsou – Jan – a – z – republiky

5. z – není – Tamara – Ruska, – Ukrajiny – je – z

6. my – z – jsme – Německa, – Rakouska – nejsme – z

7. zajímavé – to – je

24. Odpovídejte.

Například: Ahoj – Čau.

1. Dobrý den. – _____

2. Jak se jmenujete? – _____

3. Odkud jste? – _____

4. Promiňte! – _____

5. Děkuju. – _____

6. Mějte se hezky. – _____

7. Rozumíte? – _____

E. DRIL EXPRES

01

25. Doplňte pozitivní/negativní formy slovesa *být*.

^{14, 15} *Například: já – jsem/nejsem*

já – _____
ty – _____
on – _____
ona – _____
to – _____
my – _____
vy – _____
oni – _____

my – _____
ona – _____
oni – _____
to – _____
já – _____
ty – _____
on – _____
vy – _____

26. Odpovídejte negativně.

¹⁶ *Například: Ty jsi z Anglie? – Ne, nejsem z Anglie.*

Ty jsi z Francie?

Ty jsi z Kanady?

Ty jsi z Číny?

Ty jsi z Vietnamu?

Ty jsi z Austrálie?

Vy jste z Anglie? – Ne, nejsme z Anglie.

Vy jste z Brazílie?

Vy jste z Ruska?

Vy jste z Polska?

Vy jste z Francie?

Vy jste z Itálie?

Vy jste z Německa?

Mai je z Anglie? – Ne, není z Anglie.

Ivana je z Alžíru?

Alice je z Austrálie?

David je z Ameriky?

Michal je z USA?

Lucie je z Ukrajiny?

Ute je z Rakouska?

Ian a Alex jsou z Anglie? – Ne, nejsou z Anglie.

Irina a Adrian jsou z Francie?

Sophia a Antonio jsou z Itálie?

Natálie a Tamara jsou z Ruska?

Jadwiga a Halina jsou z Polska?

Karel a Jana jsou z České republiky?

Boris a Taras jsou z Ukrajiny?

G. NOVÁ SLOVA A FRÁZE

a	and	profesor	professor
ale	but	promiň, promiňte	sorry (inform., form.)
ano	yes	představovat se <i>impf.</i>	to introduce oneself, to be introduced
být*, jsem	to be, I am		(early) morning
děkovat, děkuju <i>impf.</i>	to thank, I thank	ráno	to understand
dobrá, -á, -é	good, nice	studentka	female student
já	I	slečna	Miss
jít*, jdu <i>impf.</i>	to go, I go (on foot)	škoda	pity, shame
kdo	who	taky	also, too
muset, musím	must/have to, I must/I have to	ten/ten, ta, to	the, that (Ma/Mi, F, N)
my	we	ty	you (the nominative)
ne	no, negation: not	ti	to you (the dative)
nebo	or	týden	week
nic	nothing	v restauraci	in a restaurant
nový, -á, -é	new	vám	to you (the dative)
odkud	from where/where from	ve firmě	in a firm
on	he	ve škole	at school
ona	she	vy	you
oni	they	z/ze	from
pan	Sir, Mr.	z autobusu	from the bus
paní	madam, Miss, Ms.	za	1. in, behind; 2. for
pomoc	help	zajímavý, -á, -é	interesting
pozdrav, pozdravy	greeting, greetings	základní	basic
problém	problem		

Co znamená „jsem“?

Dálež!

Děkuju! *coll.* Díky! – Prosím.

Děkuju vám za pomoc.

Dobré ráno.

Dobrou noc.

Dobrý den.

Dobrý večer.

Jak se jmenujete?

Jak se řekne česky „I am“?

Jak se to píše?

Kolik to stojí? – 8 korun.

Měj se hezky. – Ty taky.

Mějte se hezky. – Vy taky.

Mluvíte anglicky?

Na shledanou za týden.

Nerozumím. Ještě jednou, prosím.

Odkud jsi? – Jsem z...

Odkud jste? – Jsem z...

Promiňte. – To nic.

S dovolením. – Prosím.

Těší mě. – Mě taky.

To je fajn/škoda/zajímavé.

What does “jsem” mean?

Come in!

Thank you! – You are welcome.

Thank you for your help.

Good morning.

Good night.

Hello./Hi.

Good evening.

What’s your name?

How do you say “I am” in Czech?

How do you write it?

How much is it? – 8 crowns.

Have a nice time. – You too. (informal)

Have a nice time. – You too. (formal)

Do you speak English?

See you in a week.

I don’t understand. Once more, please.

Where are you from? – I am from... (informal)

Where are you from? – I am from... (formal)

Sorry. – It’s O.K./It’s nothing.

Allow me. – Please.

Nice to meet you. – You too.

That’s great/a shame/interesting.

* For the verbs with an asterisk, see page 85.